

Poruka za Dan života – Pravo na život u središtu ljudskih prava

*Što je čovjek da ga se spominješ? Ili sin čovječji da se za nj brineš?
Učinio si ga malo manjim od anđela. Okrunio si ga slavom i čašću. Dao si mu gospodstvo nad djelima svojih ruku. Sve si mu stavio pod noge. (Ps 8, 5-7)*

Tako razmišlja psalmist o čovjeku i njegovom dostojanstvu. Tako razmišlja i božićna liturgija koja u zbornoj molitvi izriče svu istinu o čovjeku: "Bože, divno si sazdao čovječje dostojanstvo, a još ga divnije obnovio: udijeli nam dioništvo u božanstvu svoga Sina, koji je rođenjem uzeo našu ljudsku narav". U utjelovljenju i rođenju Sina Božjega posebno je zasjala vrijednost ljudskog života i na sasvim poseban način potvrđeno je pravo na život kao jedno od temeljnih ljudskih prava. Tu istinu o čovjeku Crkva je stoljećima isповijedala i vjerno čuvala, branila i novim naraštajima prenosila: Isus je nerazdvojivo "pravi Bog i pravi čovjek", istobitan s Ocem po božanstvu i jednak nama po čovještvu. Uvezši ljudsku narav, proživio je solidarno s nama čitavi ljudski život, od začeća pa do smrti: radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom i ljubio ljudskim srcem. Ništa ljudskoga, osim grijeha, nije mu bilo strano.

U prosincu 1998. godine obilježena je 50. obljetnica Deklaracije o ljudskim pravima. Ta je obljetnica bila povodom da je sveti Otac za Svjetski dan mira, 1. siječnja 1999. godine napisao: "U poštivanju ljudskih prava tajna je pravog mira". Među najvažnijim "pravima" koje Papa spominje jest "pravo na život". Osnovni razlog dostojanstva i poštivanja ljudskog života jest u činjenici da čovjek od Boga dolazi i da je k Bogu upravljen. Ljudski je život svet i nepovrediv od svog začetka do naravnog svršetka. Zato ga treba braniti, poštovati njegov ljudski identitet i njegovu osobu, zauzimati se za njegovo dobro na svim područjima života, kako na unutrašnjem, osobnom, vjerskom i duhovnom, tako i na izvanjskom, društvenom, zakonodavnem, političkom, gospodarskom, medicinskom – svim sredstvima koja nam na raspolaganje stavlja zauzeta ljubav. "Pravo na život je nepovredivo", veli Papa u svojoj novogodišnjoj poruci.

Crkva se ne umara govoriti o dostojanstvu čovjeka, o vrijednosti ljudskog života kao i o potrebi da se život poštuje i brani. Među svim zlodjelima, koje čovjek može počiniti protiv života, posebno su teški pobačaj i čedomorstvo koje II. vatikanski sabor naziva "užasnim zločinima" (GS 51). Nijedan ljudski zakon ne može dati odobrenje takvom zločinu. Kanonsko pravo predviđa najoštriju kaznu izopćenja (kan. 1398) za one koji izvrše ili potpomognu izvršenje pobačaja.

Slaveći *Dan života* u sklopu treće jubilejske godine koja je posvećena Bogu Ocu, mi hrvatski biskupi ponovno dižemo svoj glas u obranu i poštivanje svesti života. Kao i ranije u više navrata i ovom prigodom želimo snažno podsjetiti da je Bog jedini gospodar života. Nitko ne može uzeti sebi pravo da izravno uništi nevino ljudsko biće. "Život ljudski je svet i nepovrediv u svakom trenutku svoga postojanja, također u onom početnom koji prethodi rođenju. Čovjek od majčina krila pripada Bogu koji sve ispituje i zna, koji ga stvara i svojim rukama oblikuje.. i njegovo je zvanje upisano u Knjigu života" (usp. EV 61). Zadaća je svakog čovjeka život poštivati i braniti. Papa Pavao VI. prije 22 godine prigodom Svjetskog dana mira piše: "Ne može biti pravog mira, ako se ne brani i ne promiče život, jer svaki zločin protiv života, napad je na mir.." U istom duhu piše i sadašnji papa Ivan Pavao II u svojoj poruci za ovogodišnji Svjetski dan mira: "Pravo na život je nepovredivo, a prava kultura života, kako jamči pravo doći na svijet onome koji još nije rođen, tako štiti novorođenčad od zločina čedomorstva. Isto tako ona jamči hendikepiranima razvoj njihovih mogućnosti, a bolesnima i starima odgovarajuću njegu" (br. 4)

Htjeli bismo stoga povodom ovogodišnjeg *Dana života* potaknuti sve ljude dobre volje da se, u okviru svog životnog poziva, založe za promjenu moralno neprihvativljivog građanskog zakona koji je u suprotnosti s Evandželjem života, a protivan je i Ustavu Republike Hrvatske. Posebno bismo željeli potaknuti naše kršćanske obitelji da posvijeste činjenicu Božjeg dara i izabranja da su pozvani biti "Crkva u malom", "svjetlo svijeta" i "ognjište života". Neka se srcem i dušom okrenu onoj Riječi koja bijaše u početku, i po kojoj sve postade, jer "u njoj bijaše život, i život bijaše ljudima svjetlo i svjetlo svijetli u tami i tama ga ne obuze" (Iv 1, 4-5). U čovjeku odsjeva zraka same Božje stvarnosti, a živi čovjek je "slava Božja". Stoga, neka pastoralni djelatnici zauzeto i s ljubavlju uzmu obitelj u središte svoje pozornosti i pastoralne skrbi, a obitelji neka budu svjesne iskonskog Božjeg plana koji je uvijek u službi života (usp. FC 17). Dok u vjeri promatramo misterij Utjelovljenja, svoje molitve i nastojanja u promicanju kulture života povjeravamo Onoj koja je Majka živih i "svijetli putujućem Božjem Narodu kao znak pouzdane nade i utjehe" (LG 68).

Sve vas blagoslivljamo i od srca pozdravljamo.

Zagreb, na blagdan Nevine Dječice, 28. prosinca 1998. godine

Vaši biskupi